

Interne Memo

nr.

Aan: commissie MO
Van: G.E. Oude Kotte
Datum: december 2014
Onderwerp: BOT-overleg armoedebeleid 2015
Afschrift aan: **vul in**

Inleiding

Per 1 januari 2015 wijzigen een aantal zaken binnen het armoedebeleid. Een belangrijke wijziging is dat wij geen categoriale regelingen meer mogen aanbieden. Daarnaast wordt de langdurigheidstoeslag vervangen door de individuele inkomenstoeslag. Derde belangrijke verandering is dat mensen met hoge zorgkosten geen bijdrage in het kader van de Wtcm en de CER meer krijgen. Gemeenten krijgen een budget om de doelgroepen die hierdoor worden getroffen, middels maatwerkvoorziening(en) te ondersteunen. Naast deze wettelijke ontwikkelingen, hebben wij de afgelopen jaren een grote stijging gezien van het aantal aanvragen in het kader van het armoedebeleid. Hierdoor is vanaf 2015 het budget armoedebeleid structureel verhoogd.

Uitgangspunten armoedebeleid

In de begroting 2015 zijn de volgende (primaire) doelstellingen opgenomen voor de bestrijding van sociale en financiële armoede:

- a. Inkomensondersteuning bieden aan inwoners die onder de armoedegrens leven.
- b. Blijvend zorgdragen dat alle kinderen kunnen meedoen in de samenleving.
- c. Doorbreken van bestedings patronen door begeleiding en ondersteuning.

Ad. a/b: hier ligt in de kern de taak van het armoedebeleid zoals in dit memo wordt gepresenteerd.

Ad. c: hieraan wordt invulling gegeven door middel van onder meer de inzet van schuldmaatjes/Humanitas en andere initiatieven (al dan niet ondersteund door, maar wel onder regie van de gemeente). Hiervoor zijn uitgangspunten opgenomen in het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening gemeente Heerhugowaard oktober 2012-oktober 2016. Dit staat goed op de rails en valt daarmee grotendeels buiten dit memo.

Daarnaast kunnen een aantal secundaire doelstellingen worden onderscheiden:

- Armoedebeleid mag werkaanvaarding niet in de weg staan. Werkaanvaarding moet, los van alle sociale voordelen, niet een financieel nadeel opleveren.
- Kosten moeten op één manier worden vergoed. Regelingen moeten elkaar aanvullen en niet overlappen
- De regelingen die de gemeente aanbiedt moeten laagdrempelig en eenvoudig toegankelijk zijn
- Controle is afgestemd op de zwaarte van de regeling. Bij grotere verstrekkingen (bijvoorbeeld kosten bewindvoering) wordt beter gekeken naar noodzaak en rechtmatige verstrekking

De belangrijkste wijzigingen per 1 januari 2015 toegelicht.

Categoriale regelingen

Tot en met 2014 voeren wij de categoriale regeling¹ "chronisch zieken, gehandicapten en ouderen" uit. Iedereen die onder deze doelgroep valt krijgt één keer per jaar een bedrag van €250 uitgekeerd. Dit bedrag is ter compensatie van aannemelijke meerkosten.

Een andere categoriale regeling is voor indirecte schoolkosten. Deze regeling voorziet in declaratie van kosten van bijvoorbeeld leermiddelen, ouderbijdrage en schoolreisjes tot een maximum van € 75 (basisonderwijs) en € 200 (voortgezet onderwijs).

Beide regelingen gelden voor inkomens tot een maximum van 110% van de bijstandsnorm. Deze categoriale regelingen vervallen per 1 januari 2015.

Individuele inkomensvoet

Deze komt in de plaats van de langdurigheidstoelage. Het belangrijkste verschil is dat het college moet toetsen welke inspanningen aanvrager heeft geleverd om te komen tot een inkomensverbetering. Verder blijft, of het voorstel zoals dat is aangeboden ter besluitvorming in de raadsvergadering van december de toelage gehandhaafd op respectievelijk € 250, € 300 en € 400 voor een alleenstaande, een alleenstaande ouder en een gezin. Ook blijft gelden dat iemand drie jaar lang heeft geleefd van een inkomenspercentage van minder dan 110% van de bijstandsnorm.

Doelgroep hoge zorgkosten

Met het afschaffen van de Wtcg en de CER is er een doelgroep bijgekomen voor de gemeente. Betrokkenen hebben hoge zorgkosten en krijgen geen jaarlijkse compensatie meer van het eigen risico en/of een tegemoetkoming op grond van de Wtcg. De belangrijkste reden voor deze decentralisatie is dat het geld voor een deel bij mensen terecht kwam die het niet nodig hebben en andersom, soms niet bij mensen die het wel nodig hebben.

Wij hebben gekozen om voor 2015 de collectieve zorgverzekering aan te passen. Er komen twee pakketten: 1 pakket voor mensen met standaard zorgkosten. Hiermee is tegen een lage premie een verzekering gewaarborgd voor normale voorkomende kosten, zoals tandarts en fysiotherapie.

Het tweede pakket is uitgebreid met veel kosten die de doelgroep met hoge zorgkosten heeft, met als extra een volledige dekking van het eigen risico.

Voor de beperktere polis dragen wij € 10 bij aan de premie, voor de uitgebreide polis € 35. Deze premies zijn zodanig bepaald dat mensen automatisch het juiste pakket kiezen en niet onnodig een te luxe polis, die ze helemaal niet nodig hebben.

Voor de toekenning van de bijzondere bijstand verhogen wij de inkomensgrens tot 120%. De reden hiervoor is dat juiste mensen met hogere zorgkosten (bijvoorbeeld het wettelijk eigen risico), als gevolg van die kosten, meer dan 10% in inkomen dalen. Iemand met een inkomen van 120% van het sociaal minimum, zakt daardoor effectief onder de grens van 110%. Een stijging van 110% naar 120% is daarmee gelegitimeerd.

Inkomensgrenzen

Voor de armoedebeleid wordt gewerkt met inkomensgrenzen. De meest gangbare grenzen zijn 100, 110 en 120% van het sociaal minimum. Daarnaast is er voor de individuele bijzondere bijstand het draagkrachtbeginsel. Heel in het kort komt dat er op neer dat als iemand een hoger inkomen heeft dan de inkomensgrens, evengoed een deel van de kosten vergoed worden als de kosten dermate hoog zijn dat het resterende inkomen onder de inkomensgrens zakt.

Tenslotte speelt in alle gevallen ook het vermogen mee. Een gezin mag € 11.700 vermogen hebben, een alleenstaande (ouder) € 5.850. Vermogen in een woning wordt voor een bedrag van € 49.400 vrijgelaten.

¹ Categoriale bijzondere bijstand is bijstand die we aanbieden aan mensen, omdat ze tot een bepaalde categorie behoren, bijvoorbeeld schoolgaande kinderen, gepensioneerden of chronisch zieken. Het verschil met individuele bijzondere bijstand is dat daarbij concrete kosten gedeclareerd moeten worden. Bij categoriale bijzondere bijstand wordt een standaardbedrag verstrekt, ongeacht de werkelijke gemaakte kosten. Vanaf 1-1-2015 mogen wij geen categoriale verstrekkingen meer doen. Uitzondering zijn premie van een collectieve zorgverzekering en bijdrage aan een stadspas.

Inkomensgrenzen

	100%	110%	120%
Alleenwonende alleenstaande (21 tot pens. leeftijd)	900.77	990.85	1080.92
Alleenstaande ouder (tot pensioen leeftijd)	1158.14	1273.95	1389.77
Gezin (beiden 21 tot pens.leeftijd)	1286.81	1415.49	1544.17
Alleenwonende alleenstaande (pensioen leeftijd)	988.15	1086.97	1185.78
Gezin (minimaal één persoon pensioen leeftijd)	1360.13	1496.14	1632.16

(gebaseerd op normen per 1-1-2014, ex vt)

Vrij te laten vermogen

Alleenstaande	€ 5.850,00
Gezin of alleenstaande ouder	€ 11.700,00
In de eigen woning verbonden vermogen	€ 49.400,00

Inrichting armoedebeleid 2015 vv. Schematisch overzicht.

Tot 100%	<ul style="list-style-type: none"> - Bijzondere bijstand voor kosten bewindvoering - Kwijtschelding gemeentebelastingen
Tot 110%	<ul style="list-style-type: none"> - Huygenpas - Individuele inkomenstoelage
Tot 120%	<ul style="list-style-type: none"> - Bijdrage premie zorgverzekering - Individuele bijzondere bijstand.
Vanaf 120%	<ul style="list-style-type: none"> - Individuele bijzondere bijstand naar draagkracht

Inkomenseffecten

In de bijlagen bij dit memo vindt u vier kostenplaatjes van gezinstypen uitgewerkt². Dit zijn gezinstypen die veel voorkomen (alleenstaanden) en van gezinnen met twee kinderen. Een belangrijke uitgangspunt binnen ons beleid is immers dat kinderen moeten kunnen participeren.

Uitgangspunt bij de berekeningen is dat het huishoudens zijn die al 3 jaar op het minimum zitten, waardoor ze in alle gevallen de inkomenstoeslag krijgen.

Bron is de Inkomens Effect Rapportage Heerhugowaard door KWIZ, die weer gebaseerd is op rekenmodellen van het Nibud.

Er is in de berekening uitgegaan van een standaard bestedingspatroon. Hierin wordt uitgegaan van reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven:

Reserveringsuitgaven: dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvoor de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn inventaris en kleding.

Huishoudelijke uitgaven: dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, kleding, persoonlijke verzorging en dergelijke.

In alle gevallen blijft er na aftrek van deze uitgaven nog een restant over. Hiervan moeten nog de vrije bestedingen worden gedaan: Dit zijn uitgaven aan bijvoorbeeld openbaar vervoer, sportvereniging, bibliotheek, krant, zakgeld, recreatie. Hier is geen ruimte voor luxe als roken of huisdieren.

Deze drie categorieën uitgaven zullen degenen zijn waarop de mensen als eerste bezuinigen.

² Let op: dit zijn bedragen van voorjaar 2014, voor de eenduidigheid wordt in dit memo (voor doorrekeningen) overal uitgegaan van bedragen voorjaar 2014.

KOSTENPLAATJE 1:
NB netto WML = € 1.355

	Alleenstaande < 65 jaar		
	100%	110%	120%
Inkomsten			
<i>inkomen incl VT</i>	948	1.043	1.138
<i>fiscale toeslagen en heffingen</i>	252	252	240
<i>Huygenpas</i>	5	5	-
<i>inkomenstoelage*</i>	21	21	-
Totaal inkomsten	1.226	1.321	1.378
Vaste lasten			
<i>Huur</i>	416	416	416
<i>gas water licht, telecom</i>	162	162	162
<i>Afvalstoffenheffing</i>	-	16	16
<i>Rioolrechten</i>	-	5	5
<i>Waterschapslasten</i>	-	13	13
<i>Premie CZK incl. aanvullend</i>	99	99	117
<i>Overige verzekeringen</i>	21	21	21
<i>Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO</i>	-	-	-
Totaal vaste lasten/verzekeringen	698	732	750
<i>Reserveringsuitgaven</i>	186	186	186
<i>Huishoudelijke uitgaven</i>	253	253	253
Totaal uitgaven	1.137	1.171	1.189
Blijft maandelijks over	88	150	189

KOSTENPLAATJE 2:
NB netto WML = € 1.355

	Alleenstaande ouder 2 kinderen		
	12 -18 jaar		
	100%	110%	120%
Inkomsten			
<i>Inkomen incl vt</i>	1.219	1.341	1.463
<i>fiscale toeslagen en heffingen</i>	643	784	766
Huygenpas	16	16	-
inkomenstoelage	25	25	-
Totaal inkomsten	1.903	2.167	2.229
Vaste lasten			
<i>Huur</i>	479	479	479
<i>gas water licht, telecom</i>	247	247	247
<i>Afvalstoffenheffing</i>	-	19	19
<i>Rioolrechten</i>	-	14	14
<i>Waterschapslasten</i>	-	22	22
<i>Premie CZK incl. aanvullend</i>	99	99	117
<i>Overige verzekeringen</i>	25	25	25
<i>Schoolkosten/ouderbijdrage</i>	42	42	57
Totaal vaste lasten/verzekeringen	892	948	981
<i>Reserveringsuitgaven</i>	299	299	299
<i>Huishoudelijke uitgaven</i>	590	590	590
Totaal uitgaven	1.781	1.837	1.870
Blijft maandelijks over	121	329	360

KOSTENPLAATJE 3:
NB netto WML = € 1.355

	Echtpaar met 2 kinderen 12 - 18 jaar		
	100%	110%	120%
Inkomsten			
<i>inkomen incl vt</i>	1.355	1.491	1.626
<i>fiscale toeslagen en heffingen</i>	708	667	585
Huygenpas	22	22	-
inkomensstoeslag	33	33	-
Totaal inkomsten	2.118	2.212	2.211
Vaste lasten			
<i>Huur</i>	479	479	479
<i>gas water licht, telecom</i>	264	264	264
<i>Afvalstoffenheffing</i>	-	19	19
<i>Rioolrechten</i>	-	14	14
<i>Waterschapslasten</i>	-	22	22
<i>Premie CZK incl. aanvullend*</i>	199	199	234
<i>Overige verzekeringen</i>	33	33	33
<i>Schoolkosten/ouderbijdrage</i>	42	42	57
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.017	1.072	1.123
<i>Reserveringsuitgaven</i>	397	397	397
<i>Huishoudelijke uitgaven</i>	708	708	708
Totaal uitgaven	2.122	2.177	2.228
Blijft maandelijks over	4	35	17

KOSTENPLAATJE 4:
NB netto WML = € 1.355

	Echtpaar met 2 kinderen < 12 jaar		
	100%	110%	120%
Inkomsten			
<i>inkomen incl vt</i>	1.355	1.491	1.626
<i>fiscale toeslagen en heffingen</i>	628	673	591
<i>Huygenpas</i>	22	22	-
<i>inkomensstoelage</i>	33	33	-
Totaal inkomsten	2.038	2.218	2.217
Vaste lasten			
<i>Huur</i>	479	479	479
<i>gas water licht, telecom</i>	264	264	264
<i>Afvalstoffenheffing</i>	-	19	19
<i>Rioolrechten</i>	-	14	14
<i>Waterschapslasten</i>	-	22	22
<i>Premie CZK incl. aanvullend</i>	199	199	234
<i>Overige verzekeringen</i>	33	33	33
<i>Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO</i>	28	66	101
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.003	1.096	1.166
<i>Reserveringsuitgaven</i>	359	359	359
<i>Huishoudelijke uitgaven</i>	554	554	554
Totaal uitgaven	1.916	2.009	2.079
Blijft maandelijks over	123	209	138